

Editörden

*Bismi'llâh olursa ibtidâ-yı inşâ
Ber-vefk-ı merâm olur edâ-yı ma'nâ*

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun.

Mizânü'l-Hak: İslami İlimler Dergisi' nin on altıncı sayısını siz değerli okuyucularımızla paylaşmaktan büyük mutluluk duymaktayız. Dergimiz, her geçen sayıda yayın kalitesini daha ileri seviyeye taşımayı amaç edinerek akademik üslûp ve etik değerlerden taviz vermeden yoluma devam etmektedir. Dergimize gönderilen çalışmaların her biri, yayın ilkelerimize uygunluk bakımından ön değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Dergimize yüklenen makaleler, *iThenticate* yazılımı ile benzerlik taramasından geçirilmektedir.

Sekizinci yılını idrak eden dergimizin bu sayısında on bir araştırma ve bir kitap inceleme yazısı yer almaktadır. Araştırma yazılarının ilki, Dr. Öğr. Üyesi Hatice Merve Çalışkan Başer ve Bedia Sütşurup'un "Türkiye'de Kur'an Çevirisi/Meâl Üzerine Yapılmış Çalışmaların Tasnifi ve Değerlendirilmesi" adlı çalışmasıdır. Yazarlar, bu çalışmada; Türkiye'de Kur'an çevirisi/meâl üzerine yazılmış makalelerin tasnifi ve değerlendirilmesi üzerine bir araştırma yapmış, yazılan makalelerde konuların Kur'an tercümesinde karşılaşılan problemler ve yöntem önerileri; çeviride öne çıkan dönem ve dil; kavram ve konu kapsamında sure ve âyet çevirileri; kişi ve eser bazında yapılan çalışmalar şeklinde kümelendiği neticesine varmıştır. Yapılan tüm çalışmaların konu olarak tasnifiyle bir araya getirmesi Kur'an çevirisine dair neler konuşulduğunu görmek bakımından önemlidir. Dergimizin ikinci araştırma makalesi, "Osmanlı Son Döneminde İhyacıların Kadızâdeliler Hareketi'ne Karşı Tutumu (Ahmet el-Mar'aşî ed-Debbâğî Örneği)" başlıklı çalışmasıyla Dr. Mustafa Keskin'e aittir. Yazar bu çalışmada Osmanlı Devleti'nin gerileme dönemi âlimlerinden Ahmed el-Mar'aşî'nin yaşadığı dönem olan XVII. yüzyıl, İstanbul'da dinî ve içtimâî bir hareket ortaya çıkıp Anadolu'nun birçok yerine yayılan Kadızâdeliler hareketinin tesirlerini ele almıştır.

Araştırma yazılarının üçüncüsü Dr. Öğr. Üyesi Mohamed Abdelrehem'in "Anadili Arapça Olmayanlara Sanal İletişim Yolları İle Arap Dilinin Kurallarını Öğretme Yöntemleri, Öğrenci Bakış Açısıyla Avantajları ve Zorlukları" isimli çalışmasıdır. Korona pandemisinin akabinden öğretim tarzındaki değişim sebebiyle öğretmenler ve öğrenciler çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalmışlardır. Yazar, öğrencilerin bakış açısıyla anadili Arapça olmayanlara sanal iletişim yollarıyla Arapça dilbilgisi öğretiminin zorlukları üzerinde durmakta, sanal iletişim yolları üzerinden Arapça dilbilgisi öğretiminin avantajlarını ve güçlüklerini belirlemektedir. Dolayısıyla İnternet programları vasıtasıyla sanal olarak Arapça dilbilgisi öğretiminin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmanın önemine değinmiştir. Doç. Dr. Esat Ayyıldız'a ait "Sadru'l-İslâm Dönemi Arap Şiirinde Mersiye Sanatı ve Önemi" başlıklı çalışma, dergimizin dördüncü araştırma makalesidir. Bu çalışmada yazar, Sadru'l-İslâm dönemi edebiyatında önemli bir yere sahip olan mersiye şiirlerini analiz etmiştir. Dergimizin beşinci araştırma makalesi, "Sosyo-Psikolojik ve Dinî Yönleriyle Cimrilik Üzerine Bir Değerlendirme" isimli çalışmasıyla Arş. Gör. Esra İrk'e aittir. Yazar, açgözlülük, haset, hırs gibi kavramlarla ilişkili olan cimriliği ele almakta ve irdelemektedir. Yazar, makalesinde cimriliğin kavramsal yapısını psikolojik ve dinî yönden incelemiş, cimrilik davranışına yol açan durumları değerlendirmiştir. Araştırma yazılarının altıncısı, Doç. Dr. Arslan Karaoğlan'ın "Kur'an'da İhbât Kavramı ve Muhibtinin Nitelikleri" adlı çalışmasıdır. Yazar, bu makalesinde; ilâhî bir buyruk olan ve örnek bir peygamber davranışı olan "ihbât" kavramının anlamı, önemi ve hayata pratik yansımaları yanı sıra muhibtinin temel niteliklerini Kur'an ışığında ele almış ve bu özelliklerin izdüşümlerini örnekler üzerinden irdelemiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Hafel Al Younes'in "Emevî Döneminin Sonuna Kadar Bazı Arap Kasidelerinin Lakapları ve Bunların Anlam Oluşumundaki Etkisi Analitik Bir İnceleme" adlı çalışması, dergimizin yedinci araştırma makalesidir. Yazar bu çalışmada, isimlendirmenin (lakap) kasidenin oluşumundaki etkisini araştırmaktadır. Dergimizin sekizinci araştırma makalesi "Modern Arap Belâğati Kitaplarında Bed'î İliminin Tasnifine Yönelik Farklı Yaklaşımların Değerlendirilmesi" adlı çalışmasıyla Arş. Gör. Dr. Ahmet Gezek'e aittir. Yazar, sözlükte "benzersiz, ilk ve yeni olan" mânâlarına gelen bed'î sözcüğünün serencamını ele almış, kelimenin zamanla uğradığı anlam farklılıkları ve genişlemeleri üzerinde durmuştur. Araştırma yazılarının dokuzuncusu, Arş. Gör. Dr. İhsan Sütşurup'un "Sa'lebî'nin el-Keşf ve'l-Beyân Tefsirinde Kıraatlere Atıf Yöntemi" isimli makalesidir. Yazar, çalışmasında el-Keşf ve'l-Beyân'da Sa'lebî'nin kıraatleri nakil esnasında izlediği yöntemi konu almaktadır.

Doç. Dr. Özden Kanter ve Doç. Dr. Ömer Dinç'e ait "Elvan Çelebi'nin Menâkıbu'l-Kudsîyye Fî Menâsıbi'l-Ünsîyye İsimli Eserindeki Kerâmet Anlayışının Kalam ve Tefsir Geleneği Açısından Değerlendirilmesi" adlı çalışma, dergimizin onuncu araştırma makalesidir. Yazarlar bu çalışmada keramet kavramı üzerinde durarak kavramın ifade ettiği muhtelif anlamları irdelemişlerdir. Yazarlar, Elvan Çelebi'nin *Menâkıbu'l Kudsîyye* adlı eserindeki kerâmet anlatımlarını, kalam ve tefsir literatüründeki kerâmet bağlamında değerlendirmişlerdir. Araştırma yazılarının on birincisi ve sonuncusu, Nail Çam'ın "Bio-Sosyolojik Kuram İtibariyle İslam Hukukunun Köken ve Mâhiyetinin İlähîliği İddiasının Realiteye ve Vâkıya Uygunluğunun Değerlendirilmesi" başlıklı makalesidir. Yazar, İslam Hukuku'nun ilâhî bir hukuk olduğu iddiasının yaygın bir anlayış olmakla birlikte, fikhî ahkâmın, ilâhî irâde ve insan marifetiyle oluşturulduğu; ahkâmıda ekol, siyaset, iktisat gibi beşerî ve içtimâî unsurların daha çok etkili olduğu dikkate alındığında ilâhîlik iddiasının tartışılabilir hale geldiğini ifade etmektedir. Bu çalışmada yazar, İslam Hukuku'nun ilâhîliği iddiasını Şârî'nin kimliği, nassî ve içtihadî hüküm farkı, İslam Hukuku'nun statikliği, ebedîliği, esnekliği, dünyevîliği, tarihselliği, doğuşunda ve yürürlüğünün sağlanmasında sosyal gerçeklikle ilişkisi, şer'î delillerdeki sosyal gerçeklik, sosyal gerçekliğin oluşturduğu fikhî çeşitleri ve fikhî hükümlerin dinî değeri mevzuları bağlamında hukuku toplumsal yaşamın bir sonucu olarak gören bio-sosyolojik kuramdan hareketle ele alıp incelemektedir.

Dergimizin son yazısı ise, "İslam Medeniyetinde Bahçe Sanatı" (Emma Clark) isimli kitabın tanıtımı ile Esra Çiftci'ye aittir. Yazar, Emma Clark'ın İslam medeniyetinde derin bir tarihi ve zengin bir kültürel mirası temsil eden bahçe sanatını, hem estetik hem de işlevsel bir amaç taşıyarak, cenneti yeryüzünde yansıtmayı hedefleyen; sanat formunda simetri, denge ve sembollerle dolu bir mimari anlayış hâkim olan İslam bahçelerini derinlemesine ele aldığı bu eseri tanıtmak suretiyle bu yazıyı kaleme almıştır.

Emek mahsülü çalışmalarını yayımlamak üzere dergimizi tercih eden kıymetli yazarlarımıza, makaleleri titizlikle inceleyen değerli hakemlerimize, dergimize gönderilen yazıları özenle gözden geçirerek gerekli işlemleri yapan alan editörü, yazım editörü, dil editörü, editör yardımcısı ve son okuyucu görevlerinde bulunan değerli meslektaşlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Gayret bizden, tevfik şânı yüce Allah'tandır.

Doç.Dr. Raşit Çavuşoğlu

Baş Editör